

Cunoaște-l pe...

Nicolae Grigorescu

Mahalaua copilăriei

Întâlnirea lui Nicolae cu vopselurile și penelul a fost însă rodul unei întâmplări triste. Pe când micul Grigorescu avea numai șapte ani, tatăl lui, care lucra ca îngrijitor pe moșia unui boier, a murit. Rămasă singură, mama și-a luat copiii și s-a mutat la București, într-o mahala săracă, în casa unei mătuși. Scriitorul Alexandru Vlahuță avea să descrie, peste ani, ziua aceea: „E toamnă pe sfârșite, o ploaie măruntă și rece, un amurg trist, fără cer, din anul 1843. Într-o căruță de țară, încărcată ca de băjenie¹, o vedem slabă, istovită de plâns, cu șapte copilași palizi, zgribuliți în juru-i, dintre care cel mai mare n-are încă doisprezece ani”.

În mahalaua aceea, zisă „a cărămidarilor”, se făceau cărămizi pentru casele boierilor bucureșteni. Ruxandra a început să coasă haine ca să câștige câțiva bănuți: „cu acul ne-a crescut biata mama”, își va aminti pictorul, cu duioșie, „și o dată n-am auzit-o plângându-se”.

¹ pribegie

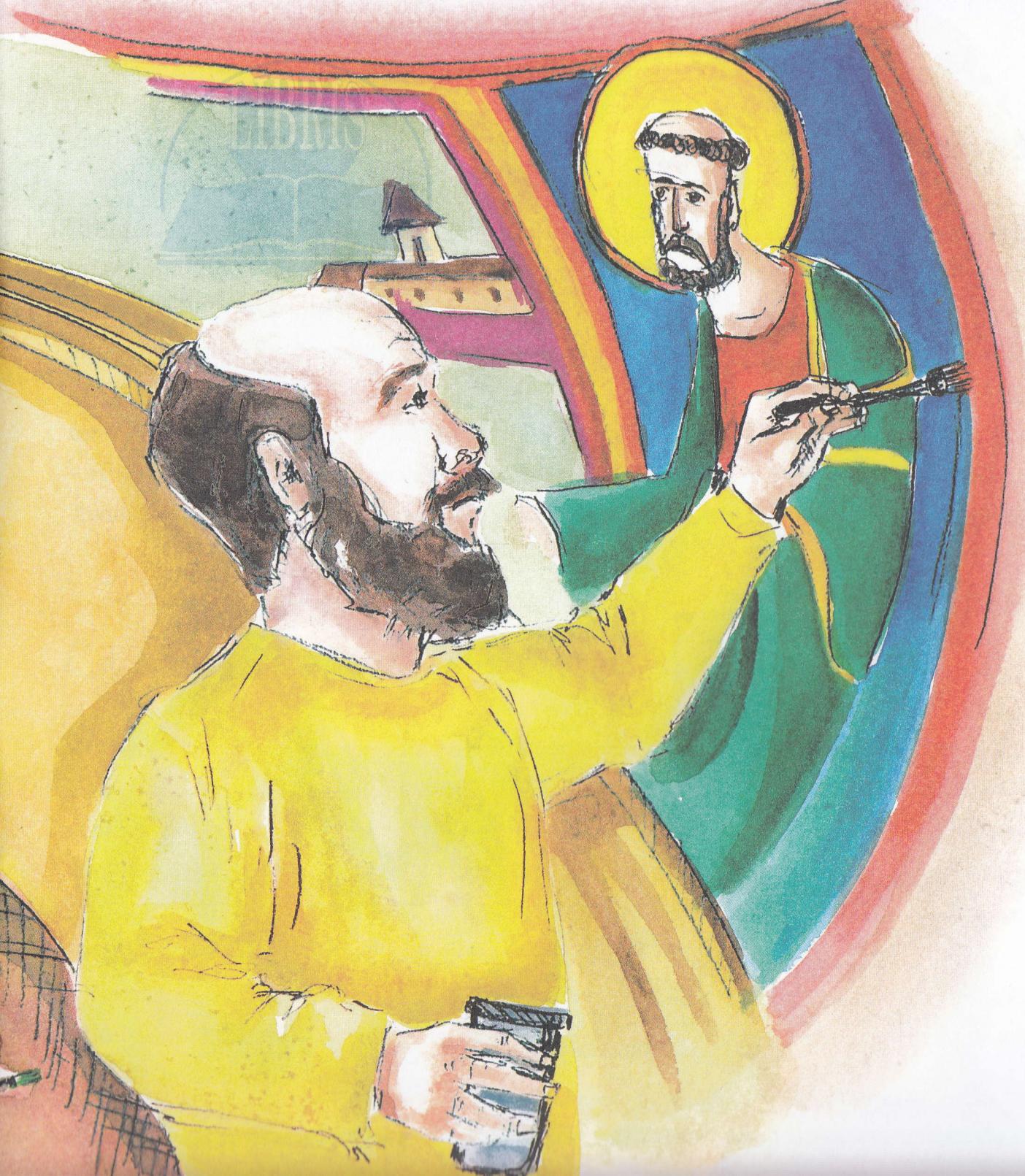
Nicolae află cum se fac sfintii

Nicolae era un copil timid, care, spune Vlahuță, „se uita la oameni și la lucruri cu o privire întrebătoare, neliniștită, pururi minunată, ca și cum atunci s-ar fi deschis pentru întâia oară marii lui ochi fulgerători”. Cum școli nu erau în mahala, a fost trimis să învețe carte de la dascălul bisericii din sat. A învățat mai întâi literele chirilice, pe care le folosesc și rușii, pentru că în limba aceea erau scrise cărțile de rugăciune, iar de numărat, număra pe un șirag de mătănii.

După ce a împlinit zece ani, a fost dat ucenic în atelierul pictorului ceh Anton Chladek, care să-l învețe să zugrăvească icoane. Ursuz, bătrânul iconar se ferea să-i împărtășească din taine, de teamă ca învățăcelul să nu devină mai bun decât el.

„Numai câteodată, când îi frecam colorile, se mai îmbuna și mă lăsa pe lângă el – atunci eram în culmea fericirii; îmi vorbea bland, îmi arăta cum se fac sfintii, îi sorbeam vorbele și mă uitam la el ca la un dumnezeu”, avea să-și amintească Nicolae mai târziu.

Cea mai fericită zi

După doi ani de ucenicie, micul Grigorescu a plecat din atelierul lui Chladek și s-a apucat să picteze singur iconițe, pe care le vindea duminica la piață, la „obor”. „Îmi așterneam hainuța jos, îmi întindeam marfa pe ea și-mi aşteptam mușterii, ca orice negustor.” Înduioșați, amenii cumpărau, cu câțiva bănuți, icoanele iscălite într-un colț cu litere de tipar: „NICU”.

Bucuria mamei lui, când Nicolae i-a adus zece bănuți din argint, a fost uriașă! „Aceea a fost, poate, cea mai fericită zi din viața mea”, își va aminti pictorul mai târziu. „Eram mare – aduceam parale în casă, bucurie la ai mei, cu munca mâinilor mele... Cine mai era ca mine!”

